

Warszawa, 29 grudnia 2015 r.
KL/706/288/BW/2015

Pan
Grzegorz Bierecki
Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Publicznych
Senat RP

Szanowny Panie Przewodniczący,

Konfederacja Lewiatan przekazuje, w załączeniu, uwagi do ustawy o podatku od niektórych instytucji finansowych z prośbą o ich uwzględnienie podczas prac Komisji Budżetu i Finansów Publicznych.

Z poważaniem,

Henryka Bochniarz
Prezydent Konfederacji Lewiatan

Załączniki:

1. Uwagi Konfederacji Lewiatan do ustawy o podatku od niektórych instytucji finansowych.

Uwagi Konfederacji Lewiatan do ustawy o podatku od niektórych instytucji finansowych:

1) Postulat obniżenia podstawy opodatkowania o wartość funduszy / środków własnych we wszystkich podmiotach objętych podatkiem:

W ustawie przyjęto, że podstawa opodatkowania zostanie pomniejszona o wartość funduszy własnych w przypadku banków i SKOKów. Ta zasada nie objęła podmiotów ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych, a także instytucji pożyczkowych, które zostały włączone na listę instytucji finansowych objętych ustawą.

W ocenie Konfederacji Lewiatan, ważne jest, aby wyłączeniem z podstawy opodatkowania funduszy/ środków własnych objęte zostały wszystkie podmioty rynku finansowego, na które planuje się nałożyć podatek od instytucji finansowych. Brak jest bowiem merytorycznego uzasadnienia, by w odmienny sposób traktować podmioty obowiązane do uiszczania podatku.

Co istotne, podatek w swoim kształcie ma charakter fiskalny. Jedynym pozafiskalnym jego elementem jest wyłączenie z podstawy opodatkowania funduszy własnych w przypadku banków. Konfederacja Lewiatan uważa to za ważny element ustawy, wskazujący że ustawodawca, a także rząd mają na celu nie tylko zwiększenie wpływów do budżetu, ale także chcą rozwiązań poprawiających bezpieczeństwo na rynku bankowym. Wyłączenie funduszy własnych z opodatkowania jest sygnałem, że ustawodawca oraz rząd będą wspierać takie rozwiązania, które będą zachęcały do wzrostu kapitałów własnych, czyli pozostawiania jak największej części wypracowanego zysku w bankach, a także do podnoszenia funduszy własnych przez wzrost kapitału podstawowego.

W tym kontekście ważne jest, aby wyłączeniem z podstawy opodatkowania kapitałów własnych objęte zostały wszystkie podmioty rynku finansowego, na które planuje się nałożyć podatek od instytucji finansowych. Wtedy argument, że opodatkowanie instytucji finansowych ma oczywiście cel fiskalny, ale także jest elementem polityki mającej na celu wzmocnienie bezpieczeństwa na rynku finansowym, a nie tylko bankowym, ma w pełni uzasadnienie.

Postulujemy więc wprowadzenie mechanizmów analogicznych do rozwiązań dotyczących sektora bankowego obniżających podstawę opodatkowania - o wartość środków własnych sektora ubezpieczeniowego (o których mowa w art. 240 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej), które gwarantują wypłacalność zakładów ubezpieczeń czyli środków klientów. Podobnie proponujemy wprowadzenie mechanizmu umożliwiającego obniżenie podstawy opodatkowania - o wartość kapitałów własnych w odniesieniu do instytucji pożyczkowych.

Wysokie środki własne gwarantują wyższy poziom bezpieczeństwa klientów firm ubezpieczeniowych i są jednym z elementów zabezpieczających wypłatę przyszłych świadczeń dla ubezpieczonych. Opodatkowanie środków własnych będzie skłaniało firmy ubezpieczeniowe do ich zmniejszania do minimalnego poziomu wynikającego z przepisów prawa, co będzie miało negatywny wpływ na wypłacalność zakładów ubezpieczeń, obniżając tym samym poziom bezpieczeństwa i stabilność systemu finansowego.

Pragniemy również zwrócić uwagę, iż zmniejszenie podstawy opodatkowania o wartość środków własnych w przypadku zakładów ubezpieczeń nie powinno wpłynąć na obniżenie dochodów budżetu w roku 2016 i latach kolejnych (w stosunku do zakładanych z tego sektora). Średnioroczny wzrost sumy aktywów zakładów ubezpieczeń w roku 2016 można szacować na +2,5%, czyli istotnie więcej niż ubytek w podstawie opodatkowania z tytułu odjęcia środków własnych. Niższe wpływy budżetowe z tytułu odjęcia środków własnych od bazy aktywów do opodatkowania dla zakładów ubezpieczeń będą z powodzeniem kompensowane wzrostem przychodów wynikających z rosnącej bazy opodatkowania (sumy aktywów).

Dlatego Konfederacja Lewiatan chciałaby poddać pod rozagę Pana Przewodniczącego i Senackiej Komisji Budżetu i Finansów Publicznych następujące zmiany w ustawie:

W art. 5 dodaje się ust. 8 w następującym brzmieniu:

„Art. 5 ust. 8. W przypadku podatników, o których mowa w art. 4 pkt. 5 - 8 podstawę opodatkowania obniża się o wartość środków własnych ustalonych przez podatnika na koniec każdego miesiąca, zgodnie z art. 240 ustawy, o której mowa w art. 4 pkt. 5 – 8.”

W art. 5 dodaje się ust. 9 w następującym brzmieniu:

Art. 5 ust. 9. W przypadku podatników, o których mowa w art. 4 pkt. 9 podstawę opodatkowania obniża się o kwotę odpowiadającą kwocie funduszy własnych, ustaloną przez podatnika na koniec każdego miesiąca w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych.”

2) Uwaga do art. 5 ust. 4 ustawy:

Chcielibyśmy zwrócić uwagę na prawdopodobnie omyłkowe odwołanie w art. 5 ust. 4 ustawy do funduszy własnych, o których mowa w art. 127 zamiast do art. 126 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe. W art. 127 tej ustawy jest mowa o dodatkowych elementach funduszy własnych, dla których ujęcia w tych funduszach niezbędna jest zgoda Komisji Nadzoru Finansowego. Dotyczy to instrumentów dodatkowych w Tier I (kapitał dodatkowy Tier I) i instrumentów Tier II (Kapitał Tier II), czyli w praktyce sektora bankowego jedynie pożyczek podporządkowanych oraz emisji obligacji podporządkowanych – oznaczałoby to dla banków znaczne podwyższenie podstawy opodatkowania, tj. aż o 136 mld zł.

Wydaje się, że nastąpił prosty błąd natury legislacyjnej, stąd wnioskujemy o zmianę odwołania zamiast do art. 127 powinno być do art. 126 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe. Utrzymanie takiego zapisu stanowiłoby niewątpliwie formę dyskryminacji podatników z art. 4 pkt 1-3 w stosunku do podatników z art. 4 pkt 4 ustawy, bowiem w odróżnieniu od tych drugich nie mogłyby ujmować ponad 90% swoich funduszy własnych.

Dlatego Konfederacja Lewiatan chciałaby poddać pod rozagę Pana Przewodniczącego i Senackiej Komisji Budżetu i Finansów Publicznych następujące zmiany w ustawie:

Art. 5 ust. 1 otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 5 ust. 1. W przypadku podatników, o których mowa w art. 4 pkt 1–3, podstawę opodatkowania obniża się, z zastrzeżeniem ust. 5, o wartość funduszy własnych, o których mowa w art. 126 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, ustaloną przez podatnika na ostatni dzień miesiąca.”

3) Obniżenie kosztów administracyjnych związanych z wypełnianiem obowiązków podatkowych wynikających z podatku od instytucji finansowych oraz eliminacja ryzyka sporów interpretacyjnych:

Ustawa wprowadza konieczność ustalania wartości aktywów podatnika na podstawie zestawienia obrotów i sald, a nie na podstawie wartości aktywów prezentowanych w sprawozdaniach do Narodowego Banku Polskiego bilansach, czyli już istniejącej obowiązującej, a zatem obowiązkowej sprawozdawczości finansowej opartej na ustawie o rachunkowości i Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej i Międzynarodowych Standardach Rachunkowości. Wprowadzenie tak zdefiniowanej podstawy opodatkowania niesie ze sobą dodatkowe koszty administracyjne i ryzyko sporów interpretacyjnych między podatnikami a organami podatkowymi, z którym warto i należy walczyć. Zestawienie obrotów i sald (tzw. obrotówka) jest źródłem do ustalania wielkości aktywów, ale uwzględnia ona salda kont bez uwzględnienia dokonywanych odpisów z tytułu utraty wartości oraz rozrachunki. Suma sald z obrotówki jest znacząco różna od sumy bilansowej i nie prezentuje wyceny aktywów zgodnej z przepisami o rachunkowości. W efekcie może powstać spór co do tego co jest podstawą opodatkowania - oparcie określania wartości aktywów podatnika na zestawieniu obrotów i sald, ze względu na to, że nie jest to „sprawozdawczość” powszechnie znana instytucjom kontrolnym, może prowadzić do wielu wątpliwości dotyczących tego, co jest a co nie jest elementem aktywów w rozumieniu przedmiotowej ustawy.

Dlatego Konfederacja Lewiatan chciałaby poddać pod rozagę Pana Przewodniczącego i Senackiej Komisji Budżetu i Finansów Publicznych następujące zmiany w ustawie

Art. 5 ust. 1 otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 5 ust. 1. Podstawą opodatkowania, z uwzględnieniem wszystkich obniżek dokonanych na podstawie ust. 2-6, jest nadwyżka sumy wartości aktywów bilansowych podatnika, wynikających z ksiąg rachunkowych, ustalona na koniec każdego miesiąca, z uwzględnieniem zasad wyceny aktywów przewidzianych w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2013 r. poz. 330 ze zm.) lub standardach stosowanych przez podatnika na podstawie art. 2 ust. 3 ustawy o rachunkowości, ponad kwotę 4 000 000 000 zł.”

4) Konsekwencje objęcia podatkiem instytucji pożyczkowych w rozumieniu ustawy o kredycie konsumenckim:

Na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych w dniu 22 grudnia br. wprowadzona została do ustawy poprawka poselska rozszerzająca grupę podmiotów objętych podatkiem od instytucji finansowych o instytucje pożyczkowe w rozumieniu ustawy o kredycie konsumenckim.

Ponieważ Konfederacja Lewiatan nie mogła się wcześniej odnieść do tej propozycji, chcielibyśmy zwrócić uwagę Pana Przewodniczącego i Komisji na dwie sprawy z tym związane:

- a) przy takim zapisie, który został w poprawce zaproponowany, podatkiem potencjalnie mogą być objęte przedsiębiorstwa nie tylko *stricte* pożyczkowe, ale także przedsiębiorstwa-wystawcy kart kredytowych oraz przedsiębiorstwa leasingowe. Chcemy zwrócić uwagę na to, że:
- opodatkowanie przedsiębiorstw-wystawców kart kredytowych z jednej strony wpłynie na wzrost kosztów korzystania z kredytu w ramach karty przez osoby fizyczne i mikroprzedsiębiorców, a z drugiej strony ograniczy rozwój firm „kartowych”, których aktywa znajdują się „dzisiaj” poniżej zaproponowanego limitu 200 mln zł.
 - opodatkowanie całości aktywów, tej części firm leasingowych, które mogą spełniać definicję instytucji pożyczkowych (zawieranie umów z konsumentami na podstawie ustawy o kredycie konsumenckim sprawia, że firma leasingowa może być definiowana jako instytucja pożyczkowa – aktywa udostępnione do użytkowania konsumentom stanowią średnio ułamek procenta wszystkich aktywów firm leasingowych, świadczących usługi konsumentom) wpłynęłaby dodatkowo (poza wzrostem kosztów finansowania, z tego samego tytułu, w rezultacie zaciągnięcia kredytów w bankach) na wzrost kosztów finansowania inwestycji w sektorze MŚP, a szczególnie w grupie firm mikro- i małych, bowiem to te firmy są w ponad 90% podmiotami korzystającymi z finansowania inwestycji w drodze leasingu.

W tym kontekście warto zastanowić się, czy planowana wysokość wpływów z podatku od instytucji pożyczkowych uzasadnia objęcie ich podatkiem od instytucji finansowych, czy saldo „zysków i strat”, korzyści i kosztów dla finansów publicznych i gospodarki nie jest ujemne.

- b) podatkiem zostaną objęte także przedsiębiorstwa *stricte* pożyczkowe. Przy wprowadzonym limicie aktywów w wysokości 200 mln zł, podatkiem tym zostaną objęte tylko 4 podmioty z rynku pożyczkowego. Poza opodatkowaniem pozostaną mniejsze firmy pożyczkowe. Przy braku nadzoru finansowego nad rynkiem firm pożyczkowych (KNF nie nadzoruje tego rynku) zdecydowanie ważniejsze wydaje się ustanowienie takiego nadzoru niż obejmowanie go podatkiem od aktywów. Przyniesie to poprawę bezpieczeństwa na rynku i wprowadzi zdecydowanie większą przejrzystość – tak w warunkach oferowanych pożyczkobiorcom, jak i w finansach pomiotów pożyczkowych.

Ważne jest także to, że nałożenie podatku tylko *de facto* na 4 instytucje pożyczkowe, przy bardzo wielu firmach małych działających na tym rynku, będzie wystawiać te mniejsze podmioty pożyczkowe jako niepłacące podatku od aktywów, na pokusę nadużycia (*moral hazard*). Nie płacąc podatku mniejsze firmy pożyczkowe mogą decydować się na bardziej ryzykowne przedsięwzięcia ze szkodą dla rynku i jego klientów.

Biorąc to pod uwagę, warto zastanowić się, czy zaproponowane objęcie instytucji pożyczkowych podatkiem od aktywów przyniesie planowane i oczekiwane korzyści finansowe i pozafinansowe. Dlatego Konfederacja Lewiatan chciałaby poddać pod rozagę Pana Przewodniczącego i Senackiej Komisji Budżetu i Finansów Publicznych możliwość rezygnacji z objęcia instytucji pożyczkowych podatkiem od aktywów.

Propozycja poprawki:

W art. 4 uchyla się pkt. 9).

*Konfederacja Lewiatan, dnia 29 grudnia 2015 r.
KL/706/288/BW/2015*

